

Forsyningstilsynet
post@forsyningstilsynet.dk

ENERGINET
Myndighedsenheden

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
21. juni 2022

Forfatter:
JMJ, OKJ, SGL

METODEANMELDELSE VEDR.: ØJEBLIKSTARIFERING AF NETTOAFREGNEDE EGENPRODUCENTER

Indhold

1. Indledning.....	2
2. Baggrund og formål.....	2
3. Retsgrundlag	3
3.1 Elmarkedsdirektivet.....	4
3.2 Elmarkedsforordningen	7
3.3 ACER practice report on transmission tariff methodologies in Europe	9
4. Nuværende tarifiering af egenproducenter	9
5. Indførelse af begrebet ”øjeblikstarifiering”	11
5.1 Overensstemmelse med Elforsyningslovens kriterier	11
5.2 Overensstemmelse med Elmarkedsforordningen	12
5.3 Konsekvenser	13
6. Høring og ikrafttrædelse	13

1. Indledning

Energinet anmelder hermed en ny metode for tarifiering af nettoafregnede egenproducenter til Forsyningstilsynet til ikrafttrædelse 1. januar 2024.

For at sikre en enkel og gennemskuelig afregning af slutkunden, har Energinet historisk set valgt, at tarifieringen af nettoafregnede egenproducenter af elektricitet skulle følge modellen for opkrævning af PSO-afgiften. Det betød, at tariferingsgrundlaget blev beregnet ud fra egenproducentens nettoforbrug og ikke det faktiske forbrug leveret fra elnettet.

Med indførelsen af øjeblikstarifiering skal egenproducenterne betale ud fra den faktiske leverance fra nettet uden en nettificering med den del af deres produktion, der leveres til nettet. Dette betyder, at Energinet harmoniserer egenproducenters tariffbetaling med de øvrige elkunders betaling, så alt elforbrug leveret fra nettet tariferes efter de samme principper og diskriminering af forskellige forbrugstyper dermed fjernes.

Med den forventede ændring bringer Energinet tarifieringen af de nettoafregnede egenproducenter på linje med de principper, der fremgår af både EU-retlige og nationale regler, samt den tarifieringsmetode som netselskaberne har fået godkendt hos Forsyningstilsynet¹.

Netselskaberne anvender termen "bruttotarifiering" for det samme opkrævnings-princip som Energinet betegner "øjeblikstarifiering". Energinets betegnelse læner sig op ad begrebet "øjebliksforbrug", hvorved forstås at elforbruget sker samtidig med at elektriciteten produceres på elproduktionsanlægget, dvs. elektriciteten har ikke været sendt ud på det kollektive elforsyningsnet, inden det forbruges. Herved undgås misforståelser om, hvorvidt "brutto" ligesom nettobegrebet evt. kunne dække over tidsopløsninger som pr time eller pr år.

Ændringen er en del af Energinets igangværende indsats for at modernisere det samlede tarifdesign².

2. Baggrund og formål

Den 17. november 2016 indgik den daværende regering (Venstre) sammen med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti "Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften", herefter PSO-aftalen. PSO-aftalen betød bl.a., at Europa-Kommissionen afsluttede sin undersøgelse af PSO-afgiften, som Europa-Kommissionen havde udtrykt bekymring for kunne være diskriminerende overfor udenlandske producenter af energi sammenlignet med danske producenter (se Europa-Kommissionens afgørelse af 14. december 2016 i sag SA. 46822 (2016/N) – Danmark – Ændring af finansieringen af vedvarende energi (2017/C 83/1)).

¹ [Dansk Energis anmeldelse af tarifieringsmetode for kunder med solcelleanlæg, 25. marts 2014](#)

² <https://energinet.dk/El/Elmarkedet/Tariffer/Modernisering-af-tarifdesign>

Med PSO-aftalen blev aftaleparterne enige om at ophæve PSO-systemet med udgangen af 2021 og afholde udgifterne til støtte til vedvarende energi over finansloven.

For at kunne ophæve PSO-systemet og afskaffe PSO-tariffen fra 2022 vurderer ministeriet³, at en række bestemmelser primært i elforsyningsloven og i VE-loven om PSO-systemet skal ophæves, herunder bestemmelser⁴ om, at Energinets omkostninger til netforstærkning og netudbygning af transmissionsnettet efter elforsyningslovens § 67 og efter § 30 i VE-loven, kan PSO-finansieres (efter den såkaldte udligningsordning).

Ophævelsen af udligningsordningen er indført i lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love.

Ophævelsen af udligningsordningen og den danske klimapolitik har i høj grad indvirkning på Energinets fremtidige tarif-design.

I dag indregnes elsystemets faste omkostninger i en gennemsnitstarif for transport. Dette tager ikke højde for, om man bruger strøm, når elnettet er hårdt belastet, eller om man bruger elnettet meget eller lidt. Elkunder med en stor maksimaleffekt lægger fx beslag på mere kapacitet og driver derved flere omkostninger end elkunder med lav maksimaleffekt. Tarifmodellen i dag belønner heller ikke, at elforbruget er fleksibelt, når elsystemet har behov for det.

Energinets tarifiering skal i højere grad synliggøre omkostningerne i elsystemet. En større del af omkostningerne skal betales af de elkunder og producenter, som giver anledning til omkostningerne. Samtidig skal tarifferne belønne fleksible elkunder for at bruge strøm på en måde, der reducerer omkostningerne i elsystemet.

Målet med Energinets tarifdesignændringer er dermed et mere omkostningsægte tarifdesign, hvor fremtidens tarifbetalere i højere grad betaler for de omkostninger, de giver anledning til og belønnes for fleksibilitet, der reducerer elsystemets samlede omkostninger.

En række egenproducenter bliver i dag nettotariferet enten på årsbasis eller på timebasis. Dette får i nogle tilfælde den konsekvens, at en egenproducent slet ikke bidrager til betaling af tariffer til Energinet, og de bidrager således ikke til at dække de omkostninger, som Energinet afholder, og som egenproducenten også har nytte af. For at sikre en fair og rimelig tarifbetaling fra egenproducenterne vil Energinet harmonisere tarifieringen, således at alle øjeblikstariferes (dvs. betaler ud fra trækket fra nettet uden nettoficering).

3. Retsgrundlag

Energinets tariffer har hjemmel i offentlig regulering. Energinet kan alene opkræve tariffer, såfremt Energinet har opfyldt kriterierne i den offentlige regulering, herunder

³ Almindelige bemærkninger L53 til lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love

⁴ Elforsyningslovens § 8, stk. 1, nr. 5

- At Energinet har det fornødne hjemmelgrundlag til at opkræve tariffer.
- At Energinet har udsendt metodeforslag i offentlig høring for opkrævningen af tarifferne
- At metodeforslag er anmeldt og godkendt af Forsyningstilsynet, førend Energinet kan opkræve tarifferne.

På EU-niveau er det især elmarkedsdirektivet⁵, elmarkedsforordningen⁶ og transmissionsafgiftsforordningen⁷, der danner grundlag for de nationale regler for tarifopkrævningen.

3.1 Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivet fastslår, at de nationale regulerende myndigheder skal sikre, at tarifferne udarbejdes i overensstemmelse med principperne i elmarkedsforordningen:

- Ikke-diskriminerende
- Transparente
- Afspejler de faktiske omkostninger
- Tager hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet
- Ikke virker hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug

Desuden skal tarifferne anvendes uden forskelsbehandling, og de må ikke være afstandsbestemte. Dog skal tarifferne, når det er passende, udsende lokaliseringfremmende signaler og tage hensyn til omfanget af nettab, kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger.

EU-reglerne fra elmarkedsdirektivet er på nationalt niveau implementeret i elforsyningslovens § 73 og fastsætter nærmere regler om, hvorledes priser fastsættes samt fordelingen af disse.

Efter Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) artikel 288, er en forordning almenyldig og umiddelbart gældende i hver medlemsstat og må ikke gennemføres i national ret, hvorfor elmarkedsforordningen skal anvendes i sin EU-retlige form af Energinet.

Efter elforsyningslovens⁸ § 73, stk. 1, skal de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er tilladt over for

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (omarbejdning). Direktivet er herefter benævnt elmarkedsdirektivet. Elmarkedsdirektivet, som trådte i kraft den 4. juli 2019, fastsætter en række krav til medlemsstaternes elmarkedsregulering.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (herefter benævnt elmarkedsforordningen). Elmarkedsforordningen fastsætter en række krav til medlemsstaternes elmarkedsregulering.

⁷ Kommissionens forordning (EU) nr. 838/2010 af 23. september 2010 om retningslinjer for ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører og en fælles fremgangsmåde for regulering af transmissionsafgifter

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 984 af 12-05-2021 om elforsyning med senere ændringer. Bestemmelsen er senest ændret ved lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love

elproducenter. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde over for elkunder.

Efter elforsyningslovens § 5, nr. 11, skal en kollektiv elforsyningsvirksomhed forstås, som en offentlig eller privatejet elforsyningsvirksomhed med bevilling samt elforsyningsvirksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, som på offentligt regulerede vilkår har til formål at udføre aktiviteter som net-, transmissions-, eller systemansvarlig virksomhed. Energinets priser skal således fastsættes efter nærmere fastsatte rammer og offentliggøres.

Kollektive elforsyningsvirksomheder skal stille deres ydelser til rådighed for elforbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår, jf. elforsyningslovens § 6 d. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal således ved deres prisfastsættelse iagttage kravet om gennemsigtighed, objektivitet, rimelighed og ikke-diskrimination.

Det følger af § 73, stk. 3 i elforsyningsloven⁹, at Energinets omkostninger påhviler de netbrugere, der modtager virksomhedens ydelser, og opkræves gennem Energinets tariffer, medmindre omkostningerne er finansieret på anden måde, herunder statsmidler.

Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet, jf. elforsyningslovens § 73 a. Efter elforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1, skal de kollektive elforsyningsvirksomheder anmelde tariffer til Forsyningstilsynet.

Efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 3, kan Klima-, Energi- og Forsyningsministeren fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer/priser. Ministerens beføjelser efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 3, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af delegationsbekendtgørelsen. Dette betyder, at ministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om indholdet af metoder der anvendes til at beregne priser, er delegeret til Energistyrelsen.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (metodebekendtgørelsen). Bekendtgørelsen er fastsat med hjemmel i § 73 a, stk. 2, i lov om elforsyning nr. 516 af 20. maj 2010, som fremgår af nugældende § 73 a, stk. 3.

Efter § 1, stk. 1 og stk. 2, i metodebekendtgørelsen, skal både netvirksomheder og Energinet anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for ydelser, herunder tariffer og priser, til Forsyningstilsynets godkendelse.

⁹ Lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love

Ved implementeringen af Elmarkedsdirektivet¹⁰ i national lovgivning¹¹ blev principper for tarifiering berørt i de almindelige bemærkninger¹² til elforsyningsloven. Under afsnittet om "afregningsmetoder"¹³ blev der angivet følgende:

" [...] Lov om elforsyning § 73, stk. 1, 1. pkt., angiver, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.

Ministeriet fortolker denne bestemmelse således, at kravet om, at tarifferne skal være omkostningsægte bevirker, at ydelserne som udgangspunkt skal bruttoafregnes. Bruttoafregning bevirker i denne forbindelse, at der sker en særskilt opgørelse for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet. Ministeriet vurderer, at dette er i overensstemmelse med kravet i elmarkedsdirektivets artikel 15, stk. 2, litra e.

I dansk ret er der dog to ordninger, der ikke har særskilt opgørelse af den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet for så vidt angår elafgiften og PSO-tariffen. De to ordninger med afgiftsfritagelse indebærer frem til og med den 19. november 2032 henholdsvis en timebaseret nettoopgørelse og en årsbaseret nettoopgørelse.

Regler om nettoafregning af PSO-tariffen ligger i nettoafregningsbekendtgørelsen. Det fremgår af nettoafregningsbekendtgørelsen §§ 20-23, at reglerne om årsnettoafregning er lukket for tilgang.

Nettoafregning af elafgiften er reguleret i elafgiftsloven. Både den årsbaserede og den timebaserede afgiftsfritagelse for elafgift af elektricitet kan ikke længere opnås af nye anlæg. Ændringen til øjeblikksafregning af alle nye anlæg er sket fra 1. april 2018, hvor Energinet.dk har udarbejdet det nødvendige register for at kunne administrere ordningen.

Ministeriet bemærker desuden, at den tidsmæssige detaljeringsgrad af den bruttoafregning, der finder sted i overensstemmelse med lov om elforsyning § 73 øges ved udrulning af fjernaf-læste elmålere."

I ovenstående gennemgang af bemærkningerne fremgår det, at ministeriets fortolkning af § 73, stk. 1, 1. pkt. betyder, at tariffer som udgangspunkt skal bruttoafregnes, dog med den undtagelse, at der allerede i dansk ret er to ordninger, som ikke har en særskilt opgørelse af den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet for så vidt, angår elafgiften og PSO-tariffen.

¹⁰ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU

¹¹ LOV nr. 2196 af 29. december 2020 om ændring af lov om elforsyning

¹² 2020/1 LSF 67 Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.), afsnit 3.1.4. Aktive kunder

¹³ 2020/1 LSF 67 Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.), afsnit 3.1.4.3.2. Afregningsmetoder

Samlet set betyder det, at der lovgivningsmæssigt ikke er mulighed for at fastholde og/eller etablere en særordning af tarifieringsgrundlaget for de nettoafregnede egenproducenter.

Endelig vil øjeblikstarifiering lægge sig op ad det bruttotarifieringsprincip, som netselskaberne har anvendt for deres nettarif siden 2014-2015¹⁴, hvor de nettoafregnede egenproducenter har betalt nettarif af den målte leverede mængde elektricitet fra nettet.

3.2 Elmarkedsforordningen

Derudover fastsætter elmarkedsforordningens artikel 18 de fælleseuropæiske rammer og principper for brugerne af transmissions- og distributionsnettene. Elforsyningslovens¹⁵ bestemmelser om fastsættelse af priser skal fortolkes i overensstemmelse med artiklens bestemmelser, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Det følger af lovbemærkningerne¹⁶ til bestemmelsen, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske, og ændringen præciserer, at der i medfør af elmarkedsforordningens artikel 18 skal tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser end hvad der følger af elforsyningslovens bestemmelser. Dette kan betyde, at fordelingen af prisen, herunder tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag.

Af de almindelige bemærkninger fremgår blandt andet:

Baggrunden for den foreslåede indsættelse af en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., er, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen, gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. [...]

Ved den foreslåede ændring forventes det, at de kollektive elforsyningsvirksomheders priser, herunder tariffer i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af prisen, herunder tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag. [...]

Det følger af elmarkedsforordningens artikel 18, at tarifferne skal være *gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så*

¹⁴ Det daværende Energitilsyn tilkendegav i hhv. 2014 ([kun små solcelleanlæg](#)) og 2015 ([Tarifmodel 2.0, alle små egenproducenter](#)), at Dansk Energis anmeldelse om, at alle små egenproducenter skulle betale nettarif på baggrund af den målte leverede mængde elektricitet (bruttoafregning), var i overensstemmelse med elforsyningslovens bestemmelser.

¹⁵ Henvisningen til artikel 18 i § 73 i elforsyningsloven er indsat i ved lov nr. 2196 af 29. december 2020 om ændring af lov om elforsyning.

¹⁶ Bemærkningerne i 2020/1 LSF 67 til lov nr. 2196 af 29. december 2020 om ændring af lov om elforsyning

vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling.

Som det fremgår, skal Energinets tarifiering afspejle de omkostninger, de enkelte netbrugere giver anledning til. Dette krav om at afspejle omkostningerne indebærer, at de brugere af nettet, der ønsker at benytte det kollektive net til at transportere elektricitet, skal svare en betaling, der afspejler de omkostninger, deres brug af nettet giver anledning til.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til elforsyningsloven¹⁷, at *der i den engelske version af både elmarkedsforordningen og elmarkedsdirektivet anvendes begrebet "cost-reflective". I den danske oversættelse af elmarkedsdirektivet anvendes begrebet "omkostningsægte", mens der i den danske oversættelse af elmarkedsforordningen anvendes begrebet "afspejler omkostningerne". Denne forskel skal således udelukkende ses som et udtryk for sproglig variation i de forskellige EU-retsakter, og der kan dermed ikke udledes et materielt forskelligt indhold af de to begreber [...].*

Omkostningsægthed indebærer, at der i de kollektive elforsyningsvirksomheders tarifmetoder tilstræbes en så tæt sammenhæng som muligt mellem tarifferne, herunder tilslutningsbidrag, og de omkostninger, forskellige brugere af nettet giver anledning til, og som skal dækkes gennem tarifferne.

"Det er således ikke omkostningsægte, at producenter påfører elnettet omkostninger i forbindelse med eksempelvis tilslutning, behov for forstærkning af og udbygning af det kollektive net, løbende drift og vedligehold af nødvendige netkomponenter, uden at de samtidig skal dække disse gennem en eller anden form for betaling."

Det følger endvidere af stk. 1, at den metode, der anvendes til at bestemme priserne, på neutral vis skal understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Disse priser må ikke være afstandsrelaterede.

Det følger af stk. 2, at tarifmetoder/priser skal afspejle transmissionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer.

¹⁷ Bemærkninger til LSF53 til lov nr. 2605 af 28/12/2021

Størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer, skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen, jf. stk. 3.

Det følger af stk. 10, at Forsyningstilsynet skal tage behørigt hensyn til ACERS rapport¹⁸ om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, når de fastsætter eller godkender transmission- og distributionstariffer.

3.3 ACER practice report on transmission tariff methodologies in Europe

Det fremgår af ACERs rapport, at hovedformålet med tarifferne er omkostningsdækning, men at der ved fastsættelsen af tarifferne også skal inddrages andre hensyn, herunder til forudsigelighed:

“(13) Electricity tariff design, in general, aims at recovering the costs incurred by a monopolistic system operator while stimulating efficiency. Costs recovery is the core objective of tariffs. Efficiency mainly relates to cost-reflectivity and the economic signals sent to the network users for optimal use of the network.

(14) Other principles, such as non-discrimination, transparency, non-distortion, simplicity, stability, predictability and sustainability, are usually also pursued. In practice, it is difficult to meet all of the principles simultaneously to their full extent. Therefore, the NRAs should aim to achieve a balance between these principles and sometimes they have to make certain trade-offs according to their priorities, while also respecting the legal boundaries.

4. Nuværende tarifiering af egenproducenter

Energinet's opkrævning af system- og nettarif hos nettoafregnede egenproducenter, der er godkendt i nettoafregningsgruppe 1, 2 og 6, følger af historiske årsager modellen for den tidligere opkrævning af PSO-afgiften (nettoafregning).

Nettoafregning er en ordning, hvor en egenproducent kan fritages helt eller delvist for at betale beløb til dækning af offentlige forpligtelser (PSO), herunder betaling til dækning af pristillæg til miljøvenlig elektricitet for den del af deres elforbrug, som egenproducenten selv producerer (egetforbrug) inden for hhv. en time (timebaseret nettoafregning) eller et år (årsbaseret nettoafregning). Pr. 1. januar 2022 er det ikke længere muligt at blive helt eller delvist fritaget for betaling af PSO.

Nettoafregning betyder således grundlæggende, at det alene er en egenproducents nettoelforbrug trukket fra nettet, der pålægges den fulde PSO-tarif. Egenproducenter med et mindre anlæg afregnes derfor på baggrund af en nettoopgørelse, hvor nettoelforbruget opgøres som det

¹⁸ https://documents.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Practice%20report%20on%20transmission%20tariff%20methodologies%20in%20Europe.pdf og https://documents.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Report%20on%20D-Tariff%20Methodologies.pdf

totale elforbrug leveret fra nettet, fratrukket mængden af el, der produceres på elproduktionsanlægget og leveres til nettet. (Nettoelforbrug = kWh leveret fra elnettet – kWh leveret til nettet). For egenproducenter med et større anlæg beregnes den delvise fritagelse på baggrund af målinger.

Nettoafregning er muligt for kunder, som producerer elektricitet eller varme og elektricitet med henblik på at dække eget energiforbrug (egenproducenter).

Opgørelser til brug for nettoafregning beregnes -på baggrund af data i Energinets DataHub for målt produktion af elektricitet og målt levering af elektricitet til og fra elforsyningsnettet. Med henblik på at implementere nettoafregning i det generelle markedsdesign har Energinet ind-delt egenproducenterne i forskellige grupper:

Timebaseret nettoafregning

Gruppe 1

Direkte og installationstilsluttede produktionsanlæg, hvis samlede elproduktion sælges til kommercielle aktører, fx for at kunne indgå i markedet for regulerkraft.

Gruppe 2

Direkte og installationstilsluttede produktionsanlæg, hvor kun overskudsproduktion sælges.

Forskellen mellem nettoafregningsgruppe 1 og 2 er derfor energimængderne, der købes og sælges i elmarkedet.

Årsbaseret nettoafregning

Gruppe 6

Installationstilsluttede VE-produktionsanlæg, der ved anmodning til Energistyrelsen har opnået nettoafregning på årsbasis, jf. Nettoafregningsbekendtgørelsen¹⁹ § 10.

Til brug for opgørelse af nettoafregning skal bruges et antal målinger. Målingstyperne er beskrevet foruden og fremgår af figur 1 for direkte tilsluttede anlæg og figur 2 for installationstilsluttede anlæg.

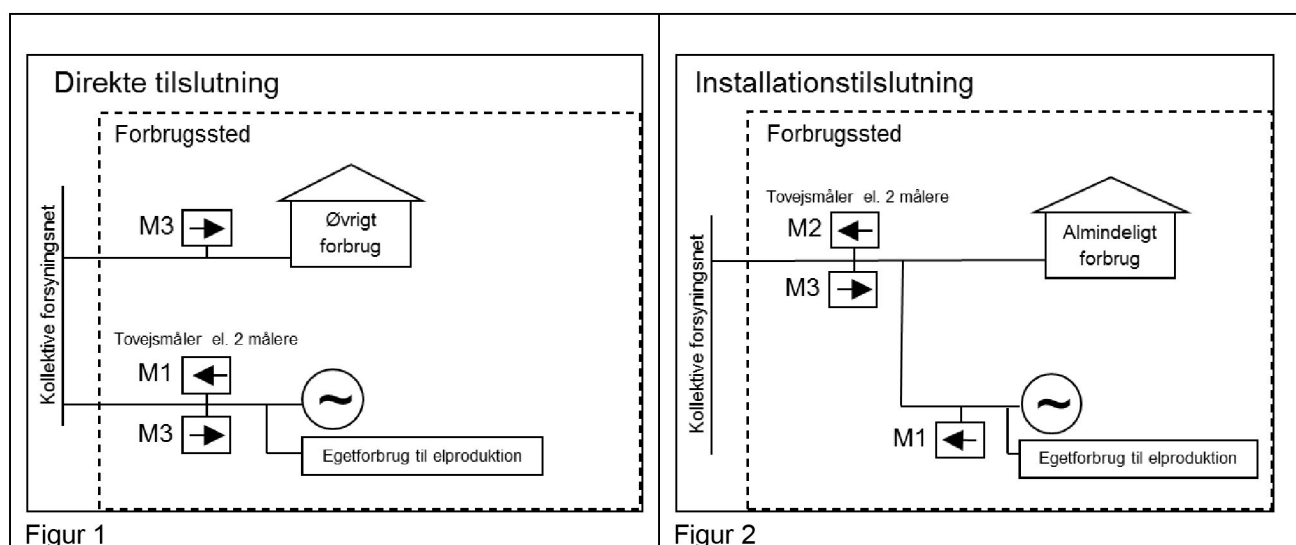
Definitioner:

M1 = målt produktion. Denne måling skal forefindes som et D05 målepunkt i DataHub.

M2 = målt leverance til det kollektive elforsyningsnet. Denne måling skal forefindes som et D06 målepunkt i DataHub.

M3 = målt forbrug fra det kollektive elforsyningsnet – både egetforbrug under stilstand og almindeligt forbrug. Denne måling skal forefindes som et D07 målepunkt i DataHub.

¹⁹ BEK nr. 2657 af 28/12/2021

M1, M2, og M3 repræsenterer de fysiske målepunkter i en installation. D05, D06 og D07 oprettes altid som child målepunkter til forbrugsmålepunkter, som altid i DataHub er oprettet som typen E17, jf. Energinets Forskrift I: Stamdata.

Nettoficeringen betyder, at den elmængde, egenproducenterne leverer til nettet, modregnes i den leverede elmængde fra nettet, inden tariffen beregnes. Nettoficeringen sker hhv. på timebasis for nettoafregningsgruppe 1 og 2 og på årsbasis for nettoafregningsgruppe 6.

Konsekvensen af nettoficeringen er, at egenproducenterne ikke på lige fod med de øvrige el-kunder bidrager til de omkostninger, Energinet har til transmissionsnettet og systemdriften, hvilket udmøntes i hhv. transmissions- og systemtariffen.

5. Indførelse af begrebet "øjeblikstarifering"

Øjeblikstarifering betyder, at egenproducenterne skal betale tariffer ud fra den samlede leverance fra/til elnettet, uden modregning mellem forbruget og den del af deres produktion, der leveres til nettet.

5.1 Overensstemmelse med Elforsyningslovens kriterier

Energinets priser skal efter elforsyningslovens bestemmelser basere sig på de følgende fem grundlæggende krav:

- Priserne skal være 1) omkostningsægte i forhold til hvilke omkostninger, de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1.
- Priserne skal være 2) rimelige, 3) objektive, 4) ikkediskriminerende og 5) gennemsigtige, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, og § 6 d.

Omkostningsægte tarifiering:

Kategorien af netbrugere, som både er elkunder og samtidig selv producerer en del af deres egetforbrug, er hidtil blevet tariferet for deres nettoforbrug af el, uanset tidsmæssig forskydning mellem forbrug og egenproduktion. Energinets opkrævning af tariffer til dækning af net- og systemomkostningerne har som udgangspunkt, at alle forbrugere betaler for deres brug af nettet i forbrugsøjeblikket. Nettoafregningen af egenproducenter betød, at disse netbrugere fik lov til at "betale" tariffen for deres øjeblikkelige forbrug med produktion til nettet på et andet tidspunkt. Da tariffen for indfødnings på elnettet udgør ca. 3 pct. af net- og systemtariffen for forbrug, har alle andre netbrugere betalt den fulde tarif og dermed dækket nogle af de netomkostninger, egenproducenterne har påført systemet i forbrugsøjeblikket.

Rimelig tarifiering:

Forsyningstilsynet har i sin tilkendegivelse om Dansk Energis Tariferingsmodel 3.0 angivet, at:

"Forsyningstilsynet vurderer, at rimelighedskravet især bør fortolkes ud fra et forbrugerbeskyttende hensyn og formålsbestemmelsen i elforsyningsloven." [s. 21]

Energinet vurderer, at øjeblikstarifiering er rimelig, idet det vil betyde, at alle elkunder betaler samme pris for den samme ydelse i form af eltransport og forsyningsikkerhed fra det kollektive elnet. Nettoficering med produktion og leverance til nettet på andre tidspunkter er urimelig i forbrugsøjeblikket, hvor de andre elkunder så betaler for egenproducenternes adgang til ydelserne fra det kollektive elnet.

Det samme tariferingsgrundlag for alle elkunder sikrer en både rimelig og objektiv metode, hvor alle bidrager til at dække omkostningerne for deres respektive brug af det kollektive elforsyningsnet.

Objektiv, ikke-diskriminerende og gennemsigtig tarifiering:

Energinet vurderer, at øjeblikstarifiering er objektiv og ikke-diskriminerende, idet metoden fjerner en særordning, der har favoriseret en bestemt gruppe af netbrugere, og dermed indfører samme betaling for samme ydelse for alle elkunder.

Energinet har inddraget aktørerne i processen frem mod denne metodeanmeldelse, herunder afholdt aktørmøder samt haft metoden i offentlig høring, jf. vedlagte høringsnotat. Efter Forsyningstilsynets godkendelse af tarifændringen, offentliggøres metoden i god tid inden ikrafttrædelse på Energinets hjemmeside, så de berørte parter har tid til at disponere og eventuelt ombygge eksisterende installationer inden ordningens implementering.

5.2 Overensstemmelse med Elmarkedsforordningen

Elmarkedsforordningens artikel 18 beskriver en række kriterier, der bør inddrages i tariffastsættelsen, herunder at der ved tariffastsættelsen skal tages hensyn til, at prisfastsættelsen på "neutral vis [skal] understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter".

Udover det ovenfor nævnte vedrørende at sikre et omkostningsægte tarifdesign, er dette hensyn til at understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt meget væsentlig for Energinet. Energinet vurderer, at der med implementeringen af øjeblikstarifiering gives generelle prissignaler, der understøtter en mere optimal udnyttelse af det eksisterende net og sikrer, at alle elkunder yder forholdsmæssigt samme bidrag til netsikkerhed og fleksibilitet ved samme brug af eltransmissionsnettet.

5.3 Konsekvenser

Overgangen til øjeblikstarifiering vil have konsekvenser for de egenproducenter, som er nettoafregnet (gruppe 1, 2 og 6). Altså de egenproducenter, der, inden PSO-tariffen blev udfaset pr. 1. januar 2022, var helt eller delvist fritaget for at betale beløb til dækning af offentlige forpligtelser (PSO). Herunder også betaling til dækning af pristillæg til miljøvenlig elektricitet for den del af deres elforbrug, som egenproducenten selv producerer (egetforbrug) inden for hhv. en time (timebaseret nettoafregning) eller et år (årsbaseret nettoafregning).

Timebaseret nettoafregning

Cirka 4.500 anlæg er nettotimeafregnede og tallet dækker over både virksomhedsejede og privatejede produktionsanlæg. 1 % af disse anlæg er tilsluttet direkte til nettet med egen måler (figur 1), mens de resterende 99 % er såkaldt installationstilsluttede anlæg, altså tilsluttet bag ved den nettilsluttede måler (figur 2).

Overgangen fra nettotarifiering til øjeblikstarifiering ville i 2021 have betydet en merbetaling for de cirka 45 direkte tilsluttede produktionsanlæg på:

- Op til 100.000 DKK for ca. 21 anlæg
- Mellem 100.000 – 500.000 for ca. 10 anlæg
- Mellem 500.000 og 1 mio. DKK for ca. 4 anlæg
- Mellem 1 - 6 mio. DKK for ca. 10 anlæg

Anlægssejer kan, hvis det er relevant, undersøge mulighederne for at ombygge installationen og derved skabe mulighed for i højere grad at udnytte sin egenproduktion. Herunder også dialog med den pågældende netvirksomhed om at nedlægge nettilslutningspunktet for produktionsanlægget, når det er blevet til en installationstilslutning.

Årsbaseret nettoafregning

Denne gruppe består af nettoårsafregnede små VE-anlæg som husstandssolceller og -vindmøller og tæller næsten 85.000 installationstilsluttede anlæg.

Overgangen fra nettotarifiering til øjeblikstarifiering vil have en mindre konsekvens for alle anlæg og for næsten alle berørte anlæg betyde en gennemsnitlig merbetaling på ca. 475 kr./år inkl. moms.

6. Høring og ikrafttrædelse

Energinet lægger stor vægt på at inddrage aktører i udarbejdelsen af nye metoder og vilkår, hvilket er beskrevet i vedlagte høringsnotat (dok. 20-06982-21). Metoden har været i høring

blandt interessenter og berørte parter fra den 4. juni 2021 til den 2. juli 2021 ligesom den har ligget tilgængelig på Energinets hjemmeside under 'Høringer'.

Høringen har ikke givet anledning til ændringer af selve metoden, som i alt væsentligt handler om at nugældende lovgivning efterleves. Dog har Energinet taget til efterretning, at de mest berørte aktører ønsker mulighed for at ombygge egenproduktionsanlægget fra et direkte tilsluttet til et installationstilsluttet anlæg, inden metodens ikrafttræden. Derfor foreslås metoden udskudt fra forventet ikrafttrædelsesdato 1. januar 2023 til 1. januar 2024, under forudsætning af Forsyningstilsynets godkendelse